

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Giltig från: 2026-03-25

Innehållsansvar: Karolin Gleby, (kargl2), Sektionschef

Giltig till: 2028-03-25

Granskad av: Désirée Ricken, (dsiri1), Sektionschef

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Hantering av proteinpulver och kosttillskott inom allmänpsykiatrisk och rättspsykiatrisk heldygnsvård

Syfte

Syftet med rutinen är att säkerställa patientsäker vård genom att:

- minimera risker kopplade till okända substanser,
- förebygga negativa interaktioner med ordinerad läkemedelsbehandling,
- säkerställa att all medicinsk behandling är känd, bedömd och ordinerad av ansvarig läkare,
- skapa tydlighet för patienter och personal kring vad som är tillåtet på vårdavdelning

Omfattning och huvudprincip

Inom psykiatrisk heldygnsvård är det inte tillåtet för patienter att inneha eller använda proteinpulver eller andra typer av kosttillskott (exempelvis vitaminer, mineraler, aminosyror, prestationshöjande tillskott, örtpreparat eller liknande), som inte är ordinerade i läkemedelsmodulen.

Bakgrund

Patientsäkerhet och medicinsk kontroll

Kosttillskott och proteinpulver:

- omfattas inte av samma regelverk och kvalitetskontroll som läkemedel,
- kan innehålla substanser som inte alltid framgår tydligt av innehållsförteckningen,
- kan variera i innehåll, dos och biotillgänglighet mellan olika produkter och tillverkare.

- Detta innebär att vården inte med säkerhet kan bedöma vad patienten faktiskt får i sig.

Risk för påverkan på läkemedelsbehandling

Många kosttillskott kan:

- påverka upptag, effekt eller nedbrytning av psykofarmaka,
- förstärka eller försvaga effekten av ordinerade läkemedel,
- bidra till biverkningar eller svårtolkade symtombilder.

Särskilda risker inom psykiatrisk heldygnsvård

- ökad sårbarhet hos patientgruppen,
- risk för felanvändning, överdosering eller delning mellan patienter,
- svårigheter för personal att följa upp och bedöma effekt och biverkningar,

Rutintillämpning i praktiken

- Vid inskrivning informeras patienten om att proteinpulver och kosttillskott inte är tillåtna inom heldygnsvården.
- Om sådana produkter medtas till avdelningen ska de omhändertas enligt gällande rutiner för olämpliga föremål.
- Om det finns medicinsk indikation för tillskott (exempelvis vitamin- eller näringsbrist) ska detta:
  - bedömas av läkare,
  - ordineras som läkemedel eller näringsprodukt,
  - ordineras i läkemedelslistan,
- hanteras och administreras av vården enligt ordinarie rutin.
- Vid medicinsk indikation på tillskott ska de preparat som godkänns och ordineras i läkemedelsmodulen också tillhandahållas av vården. Det innebär att sådana produkter inte får beställas eller tas in externt av patienten, utan om vården bedömer det som nödvändigt sker beställning och inköp via vårdens interna beställningssystem.

Ansvar

- **Verksamhetschef och sektionschefer** ansvarar för att rutinen är känd och följs.
- **Läkare** ansvarar för medicinsk bedömning och ordination.
- **Vårdenhetschefer och omvårdnadspersonal** ansvarar för att rutinen tillämpas i det dagliga vårdarbetet och att otillåtna produkter inte förekommer på avdelningen.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Vuxenpsykiatri

Innehållsansvar: Karolin Gleby, (kargl2), Sektionschef

Granskad av: Désirée Ricken, (dsiri1), Sektionschef

Godkänd av: Viktoria Skeie, (vicsk), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10094-1226863795-211

Version: 1.0

Giltig från: 2026-03-25

Giltig till: 2028-03-25